

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÎRE

mun. Chișinău

din 17.09.2015

Nr. 51

**privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/
canalelor radio din banda de frecvențe 880-890/925-935 MHz în scopul furnizării
rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre**

În temeiul:

art. 10 alin. (1) lit. c), art. 24, art. 26 alin. (3), art. 35 și art. 36 din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art. 155*) cu modificările și completările ulterioare;

art. 9 alin. (3) din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451-XV din 30 iulie 2001 (*republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 26-28, art. 95*);

pct. 14 și pct. 15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 905 din 28 iulie 2008 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 143-144, art. 917*)

În conformitate cu:

pct. 14 din Programul de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 116 din 11 februarie 2013 și pct.1 din Anexa nr.2 la aceeași Hotărâre (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 31-35, art.161*) cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de Administrație

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe 880-890/925-935 MHz, în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre, conform anexei.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data aprobării și se publică pe pagina web a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

Președintele Consiliului de Administrație

Grigore VARANIȚA

Membrii Consiliului de Administrație

Corneliu JALOBĂ

Iurie URSU

CONDIȚIILE SPECIALE TIP DE LICENȚĂ

pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe 880-890/925-935 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Licența pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe 880-890/925-935 MHz la care se referă prezentele Condiții speciale tip de licență, în continuare denumită convențional licența [e900 MHz], este eliberată furnizorului.... (IDNO), în continuare denumit convențional titularul licenței [e900 MHz].

2. Licența [e900 MHz] este eliberată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în continuare denumită ANRCETI, în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre cu acces radio.

3. Licența [e900 MHz] atestă dreptul titularului acesteia de a utiliza blocul/blocurile de frecvențe (*se vor determina în cadrul concursului*).

4. Licența [e900 MHz] este valabilă 15 ani din data eliberării, cu excepția licențelor eliberate furnizorilor care deja dețin licențe în banda de frecvențe 900 MHz, pentru care termenul de valabilitate se va sincroniza cu termenul de expirare a licențelor deținute.

5. Licența e900 MHz este valabilă pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

6. Frecvențele/canelele radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] pot fi utilizate exclusiv în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre cu acces radio.

7. Prezentele condiții speciale tip de licență [e900 MHz] sunt parte integrantă a licenței [e900 MHz] și conțin cerințe care urmează a fi respectate obligatoriu de către titularul acesteia la furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre cu utilizarea frecvențelor atribuite prin licența [e900 MHz].

II. DREPTURI CE REVIN TITULARULUI LICENȚEI [e900 MHz]

8. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul exclusiv de a utiliza, pe teritoriul Republicii Moldova, subbenzile de frecvențe radio [.....] MHz din banda de e900 MHz cu lărgimea totală de [.....] MHz în regim FDD- duplex cu diviziune în frecvență.

9. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul de a utiliza frecvențele specificate în pct.8 pentru:

1) furnizarea (instalarea, operarea, gestionarea și punerea la dispoziția unui terț) a unei rețele publice radio mobile celulare terestre, precum și a infrastructurii asociate, în continuare denumită furnizarea rețelei [e900 MHz], în scopul furnizării serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre, cu respectarea obligatorie a prezentelor Condiții speciale tip de licență, a legislației și reglementărilor aplicabile activității desfășurate în baza licenței [e900 MHz];

2) furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre, în continuare denumită furnizarea serviciilor [e900 MHz], cu respectarea obligatorie a prezentelor Condiții speciale tip de licență și a legislației și reglementărilor aplicabile activității desfășurate în baza licenței [e900 MHz];

3) utilizarea elementelor și infrastructurii asociate rețelelor publice radio mobile celulare terestre, standardele GSM/UMTS/LTE/WiMAX (precum și tehnologiile îmbunătățite bazate pe familia standardelor enumerate) și a frecvențelor/canalelor radio utilizate pentru legăturile microundă (relee), în benzi de frecvențe prevăzute în Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvență, în scopul furnizării rețelei și serviciilor [e900 MHz];

10. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul să utilizeze frecvențele radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] pentru instalarea, operarea și furnizarea de rețele de radioacces mobil care sunt cuprinse de următoarele tehnologii: GSM, UMTS, LTE, WiMAX sau alte tehnologii, dacă această utilizare nu contravine obligațiilor privind respectarea unor condiții tehnice și operaționale prevăzute de prezentele condiții speciale tip de licență și de Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvențe, pentru furnizarea rețelelor [e900 MHz] definite după cum urmează:

1) rețea GSM – rețea de comunicații electronice care respectă standardele GSM, așa cum sunt publicate de ETSI, în special EN 301 502 și EN 301 511;

2) rețea UMTS – rețea de comunicații electronice care respectă standardele UMTS, așa cum sunt publicate de ETSI, în special EN 301 908-1, EN 301 908-2, EN 301 908-3 și EN 301 908-11;

3) rețea LTE – rețea de comunicații electronice care respectă standardele LTE, așa cum sunt publicate de ETSI, în special EN 301 908-1, EN 301 908-13, EN 301 908-14 și EN 301 908-11;

4) rețea WiMAX – rețea de comunicații electronice care respectă standardele WiMAX, așa cum sunt publicate de ETSI, în special EN 301 908-1, EN 301 908-21 și EN 301 908-22;

5) alte sisteme terestre – rețea de comunicații electronice alta decât cele definite mai sus, în conformitate cu Decizia Comisiei 2009/766/CE privind armonizarea benzilor de frecvențe de 900 MHz și de 1800 MHz pentru sistemele terestre capabile să furnizeze servicii paneuropene de comunicații electronice în cadrul Comunității, precum și Decizia Comisiei 2011/251/UE.

11. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul alegerii tehnologiei sau tehnologiilor de acces radio, prevăzute de prezentele condiții speciale de licență, pentru rețeaua [e900 MHz], inclusiv și de schimbare a tehnologiilor utilizate, cu informarea prealabilă a ANRCETI vizînd tehnologia/tehnologiile aplicate.

12. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul instalării, operării, gestionării și punerii la dispoziția terților de legături microundă (relee) ale rețelei de transport

asociate cu rețeaua sau rețelele de acces radio instalate și operate în baza drepturilor acordate prin licența [e900 MHz] și obligațiilor ce decurg din acestea.

13. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul la încheierea acordului de roaming național cu orice alt titular al unei licențe de utilizare a frecvențelor radio din banda de 900 MHz, inclusiv e900 MHz, pentru furnizarea de rețele publice de comunicații electronice mobile, dacă acoperirea cumulată a rețelei/rețelelor sale de acces radio a atins un nivel de acoperire de 30% al populației.

14. Titularul licenței [e900 MHz] are dreptul cesionării drepturilor de utilizare a frecvențelor cuprinse de licența [e900 MHz], integral sau parțial, în blocuri a câte Nx2x5 MHz, în conformitate cu reglementările în vigoare cu privire la cesionarea drepturilor oferite prin licență. Cesionarea parțială a drepturilor oferite prin licența [e900 MHz] poate fi efectuată doar în blocuri a câte Nx2x5 MHz, astfel, încât spectrul rămas titularului licenței [e900 MHz] de asemenea, să poată fi divizibil în blocuri a câte 2x5 MHz, iar mărimea ecartului duplex nu este afectată.

III. OBLIGAȚII DE UTILIZARE A FRECVENȚELOR RADIO CE REVIN TITULARULUI LICENȚEI [e900 MHz]

15. Titularul licenței [e900 MHz], la exercitarea drepturilor ce decurg din licența [e900 MHz], are următoarele obligații, principale, de utilizare a frecvențelor radio cu respectarea condițiilor după cum urmează:

1) să asigure utilizarea efectivă, rațională și eficientă a frecvențelor radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] în conformitate cu prezentele condiții speciale tip de licență;

2) să limiteze expunerea populației la efectele câmpurilor electromagnetice generate de rețeaua [e900 MHz] în conformitate cu nivelurile maxime admisibile stabilite de legislația în vigoare, cu suportarea cheltuielilor aferente;

3) să nu efectueze bruiatul altor rețele de comunicații electronice instalate legal pe teritoriul Republicii Moldova și să evite interferențele prejudiciabile, respectând cerințele tehnice definite în deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor Poștale și de Telecomunicații /Comitetului Comunicații Electronice (CEPT/ECC) emise în acest sens;

4) să asigure o bandă de gardă de 200 KHz pe marginea propriilor blocuri de frecvențe în care operează sisteme UMTS, LTE sau WiMAX, mărginite cu blocuri de frecvențe ale altor titulari de licențe, care utilizează sisteme GSM în aceste blocuri adiacente;

5) în cazul apariției interferențelor prejudiciabile, datorate și atribuite justificat titularului licenței [e900 MHz], să se conformeze deciziilor emise de Centrul Național pentru Frecvențe Radio, în continuare denumit CNFR, prin care se impun măsurile necesare pentru înlăturarea acestora, cu suportarea cheltuielilor aferente;

6) să notifice CNFR, cu cel puțin o lună înainte de începerea lucrărilor de execuție (instalare, modificare), despre parametrii tehnici (nominalul frecvențelor, locația lor, puterea de emisie, parametrii antenelor/echipamentelor preconizate pentru utilizare etc.) ai stațiilor de bază și legăturilor de microundă, în scopul verificării conformității acestora cu prevederile Recomandării CEPT ECC/REC(05)08 și

ECC/REC/(08)02 sau ECC/REC/(11)04, reglementărilor în vigoare și, după caz, să modifice parametrii tehnici pentru asigurarea compatibilității electromagnetice;

7) să notifice CNFR despre punerea în funcțiune a stațiilor de bază noi și a legăturilor de microunde noi, cu cel puțin 7 zile înainte, pentru efectuarea măsurărilor de confirmare a parametrilor tehnici (*dare în exploatare a stațiilor de bază și legăturilor de microunde*) și obținerea *Buletinului de măsurători*;

8) să se conformeze condițiilor și cerințelor impuse în vederea respectării acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și deciziilor și recomandărilor CEPT și ale organului central de specialitate (autoritatea responsabilă de administrare a spectrului de frecvențe radio) vizând utilizarea frecvențelor radio care fac obiectul licenței [e900 MHz];

9) să nu utilizeze stațiile de radiocomunicații care nu corespund normelor maximal admisibile de emisie a câmpurilor electromagnetice stabilite de legislația în vigoare și parametrilor tehnici coordonați cu CNFR;

10) să achite către CNFR plățile pentru serviciile prestate titularului licenței [e900 MHz] de către CNFR, stabilite conform Metodologiei de calcul a tarifelor, aprobate de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor prin Ordinul nr. 108 din 28 noiembrie 2008, (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 221-222 art.659*), după cum urmează:

a) să achite CNFR pentru frecvențele radio [e900 MHz] deținute următoarele plăți:

i. plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea pentru fiecare bloc pereche de 2x1 MHz, în mărime de 8748 Euro, care se achită o singură dată pe durata termenului de valabilitate a licenței [e900 MHz], în termen de 30 de zile de la începerea utilizării oricărei frecvențe din subbanda de frecvențe atribuită prin licența [e900 MHz];

ii. plata pentru asigurarea compatibilității electromagnetice pentru fiecare bloc pereche de 2x1 MHz, în mărime de 7698 Euro, care se achită anual, în decursul a 30 de zile de la începerea utilizării oricărei frecvențe din subbanda de frecvențe atribuită prin licența [e900 MHz] și în continuare până la 31 martie a fiecărui an. În primul și ultimul an calendaristic de valabilitate a licenței [e900 MHz], plata dată se calculează proporțional perioadei de utilizare (în luni) raportate la un an (12 luni);

iii. plata pentru efectuarea măsurărilor parametrilor tehnici de dare în exploatare ale stațiilor de bază și legăturilor microundă (relee), conform tarifelor CNFR în vigoare, care se achită o singură dată;

b) pentru frecvențele legăturilor microundă (relee) pentru rețelele de radiocomunicații mobile digitale celulare:

i. plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea frecvenței pentru fiecare segment al legăturii microundă (relee), conform tarifelor CNFR în vigoare, care se achită o singură dată;

ii. plata pentru asigurarea compatibilității electromagnetice, conform tarifelor CNFR în vigoare, care se achită trimestrial pe toată perioada de funcționare a legăturii microundă (relee).

Notă: Plățile se achită în lei moldovenești la rata de schimb a Băncii Naționale a Moldovei din data facturării și nu includ Taxa pe valoare adăugată (TVA).

IV. CONDIȚII TEHNICE GENERALE DE UTILIZARE A FRECVENȚELOR RADIO

16. Condiții tehnice de utilizare a benzii de e900 MHz

1) Prevederile următoarelor decizii CE, decizii, recomandări și rapoarte CEPT/ECC sunt aplicabile pentru utilizarea benzii de frecvențe radio e900 MHz:

a) Decizia Comisiei Europene 2009/766/CE privind armonizarea benzilor de frecvențe de 900 MHz și 1800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice pan-europene în cadrul Comunității, modificată prin Decizia Comisiei 2011/251/UE;

b) ECC/DEC/(06)13: Desemnarea benzilor GSM 900/1800 pentru sisteme terestre IMT-2000/UMTS;

c) ECC/REC/(08)02: Planificarea și coordonarea frecvențelor pentru sisteme mobile terestre GSM 900 (incluzând E-GSM)/UMTS 900, GSM 1800/UMTS 1800;

d) Raportul ECC 082: Studiu de compatibilitate pentru funcționarea UMTS în benzile GSM 900/1800;

e) Raportul ECC 096: Compatibilitatea între sistemele UMTS 900/1800 și sistemele care funcționează în benzi adiacente;

f) Raportul CEPT 040: Studiu de compatibilitate pentru LTE și WiMAX care funcționează în benzile 880-915 MHz/925-960 MHz și 1710-1785 MHz/1805-1880 MHz (benzile 900/1800 MHz);

g) Raportul CEPT 041: Compatibilitatea între LTE și WiMAX care funcționează în benzile 880-915 MHz/925-960 MHz și 1710-1785 MHz/1805-1880 MHz (benzile 900/1800) și sistemele care funcționează în benzi adiacente;

h) Raportul CEPT 042: Compatibilitatea între UMTS și sistemele aeronautice existente și planificate peste 960 MHz;

i) Raportul ECC 146: Compatibilitatea între GSM MCBTS și alte servicii (TRR, RSBN/PRMG, HC-SDMA, GSM-R, DME, MIDS, DECT) care funcționează în benzile de frecvențe de 900 MHz și 1800 MHz;

j) ECC/DEC/(06)07 modificată: GSM la bordul aeronavelor;

k) ECC/DEC/(08)08: GSM la bordul navelor;

l) Raportul ECC 082: Studiu de compatibilitate pentru UMTS care funcționează în benzile GSM 900/1800;

m) Raportul ECC 096: Compatibilitatea între UMTS 900/1800 și sistemele care funcționează în benzi adiacente;

n) Raportul CEPT 019: Condițiile tehnice cele mai puțin restrictive pentru benzile de frecvențe WAPECS;

o) Raportul ERC 100: Compatibilitatea între unele sisteme de radiocomunicații care funcționează în benzi adiacente. Evaluarea compatibilității DECT/GSM 1800.

17. Documentele menționate la punctul 16 pot face obiectul unor modificări sau noi versiuni. De asemenea, este posibilă adoptarea altor documente similare care să aibă influențe asupra condițiilor tehnice de utilizare.

2) Modul de operare în banda de frecvențe radio e900 MHz va fi duplex cu diviziune în frecvență (FDD):

a) banda 925-935 MHz va fi utilizată pentru emisa stației de bază (legătura descendentă); iar

b) banda 880-890 MHz va fi utilizată pentru emisia stațiilor terminale (legătura ascendentă).

3) Sistemele terestre ce pot fi dezvoltate în banda de e900 MHz sunt cele conforme cu Decizia 2009/766/CE modificată prin Decizia 2011/251/UE. Pentru banda de e900 MHz nu sunt definite măști de spectru la marginea blocului de 5 MHz (BEM).

4) Benzile de frecvențe în care vor opera sistemele terestre în banda de e900 MHz sunt: 880,1-889,9/925,1-934,9 MHz.

5) Ecartul duplex în banda de 900 MHz este de 45 MHz.

6) Ecartul nominal al canalului:

a) pentru sistemele GSM: 200 kHz;

b) pentru sistemele UMTS și WiMAX: 5 MHz;

c) pentru sistemele LTE: 1.4 MHz, 3 MHz, 5 MHz, 10 MHz, 15 MHz sau 20 MHz.

7) În cadrul unui bloc de frecvențe al unui titular de licență, este permisă utilizarea unui ecart între canale mai mic decât cel specificat mai sus; totuși, valoarea frecvenței centrale a canalelor de lângă marginea blocurilor trebuie selectată în așa fel încât canalul aparținând frecvenței centrale să fie în întregime în interiorul blocului de frecvențe aparținând titularului, chiar și în cazul utilizării ecarterului nominal al canalului conform alin. 6) a prezentei secțiuni și al separației între canalele de la marginea blocurilor adiacente în conformitate cu alin.10) a prezentei secțiuni, dacă nu este agreat altfel între titularii de licențe ai blocurilor de frecvențe adiacente.

8) Frecvențele de emisie corespunzătoare canalelor GSM 900 sunt definite de formulele de mai jos:

a) frecvențele de emisie ale stațiilor terminale:

i. pentru $880 < F_u(n) < 890$ MHz: $F_u(n) = 880 + 0,2n$, $1 \leq n \leq 49$

b) frecvențele de emisie ale stațiilor de bază:

i. pentru $925 < F_d(n) < 935$ MHz: $F_d(n) = F_u(n) + 45$, $1 \leq n \leq 49$

9) condiții pentru utilizarea sistemelor GSM în banda de 900 MHz:

a) între două blocuri de frecvențe utilizate de doi furnizori diferiți pentru sisteme GSM 900 nu se vor păstra benzi de gardă.

10) Condiții pentru utilizarea UMTS/LTE/WiMAX în banda de 900 MHz:

a) canalele/purtătoarele GSM de lângă limitele blocurilor alocate vor fi utilizate, dacă nu se agreează altfel între furnizori. Canalele/purtătoarele UMTS vor fi utilizate printre purtătoarele canalelor GSM în subbenzile de frecvențe alocate;

b) separația între purtătoarea UMTS a unui furnizor și purtătoarea GSM a unui alt furnizor va fi cât mai mare posibil; și

i. în cazul utilizării necoordonate va fi cel puțin 2,8 MHz; sau

ii. în cazul utilizării coordonate va fi cel puțin 2,6 MHz.

c) separația între purtătoarea UMTS a unui furnizor și purtătoarea UMTS a unui alt furnizor va fi:

i. în cazul utilizării necoordonate, cel puțin 5 MHz; sau

ii. 5 MHz sau mai puțin de 5 MHz în cazul utilizării coordonate.

11) Separația între limitele canalelor situate la marginea blocurilor adiacente utilizate de două rețele („A” și „B”) aparținând unor furnizori diferiți, în funcție de tehnologiile utilizate, va fi asigurată după cum urmează:

i. separația între limitele canalelor de la marginea blocurilor:

Rețeaua	”A”					
GSM	UMTS	LTE	WiMAX			
0 kHz	200 kHz *	200 kHz *	200kHz*	GSM	Rețeaua ”B”	
	0 kHz	0 kHz	0 kHz	UMTS		
		0 kHz	0 kHz	LTE		
			0 kHz	WiMAX		

**Reducerea valorii separației între limitele canalelor de la marginea blocurilor adiacente este condiționată de existența unor acorduri bilaterale între furnizorii implicați.*

ii. Se definesc următoarele categorii de tehnologii:

✓ Categoria 1: GSM (inclusiv GSM-R);

✓ Categoria 2: UMTS, LTE și WiMAX (alte tehnologii îmbunătățite bazate pe familia standardelor enumerate).

iii. În cazul în care rețelele aparținând la doi furnizori diferiți utilizează frecvențe adiacente pentru categorii diferite de tehnologii, când se asignează canalele de la marginea blocurilor de frecvențe adiacente, banda necesară pentru separația canalelor de la marginea blocurilor în conformitate cu valorile de la subpct. i. al prezentei subsecțiunii va fi asigurată în blocul de frecvențe al titularului de rețea din categoria 2 (definită la subpct. ii.), dacă nu este agreat altfel de către titularii de licențe care utilizează blocurile de frecvențe adiacente respective.

iv. În cazul rețelilor a doi titulari diferiți care utilizează frecvențe adiacente pentru categoria 2 de tehnologii (definită la subpct. ii.), când se asignează canalele de la marginea blocurilor de frecvențe adiacente, separația între limitele canalelor de margine este 0 kHz.

12) La definirea benzii de frecvențe necesare pentru separația canalelor de la marginea blocurilor adiacente, se vor aplica valorile ecartului nominal între canale adiacente specificate la alin.6) și 10) ale prezentei secțiunii, dacă nu este agreat altfel între titularii de licențe care utilizează blocuri de frecvențe adiacente.

13) În situația apariției de interferențe prejudiciabile, configurarea rețelei va fi coordonată între furnizori și/sau vor fi aplicate tehnici de prevenire și înlăturare a interferențelor.

14) În scopul înlăturării și prevenirii interferențelor prejudiciabile, suplimentar față de prevederile de la alin.10) a prezentei secțiunii, titularii afectați au obligația de a se consulta cu părțile implicate pentru a modifica reciproc caracteristicile stațiilor, indiferent care dintre ei a instalat stația mai întâi.

15) Frecvențele necesare pentru legăturile microundă (relee) în cadrul rețelei vor fi asignare, la solicitarea titularului licenței [e900 MHz], din benzile alocate în conformitate cu Tabelul Național al Atribuirii Benzilor de Frecvență pentru aceste scopuri. Frecvențele vor fi asignare în termen de până la o lună din data solicitării. In

avizele eliberate de CNFR se vor specifica parametrii tehnici pentru fiecare segment de legătură solicitat.

18. Condiții tehnice de utilizare a frecvențelor radio în zonele de frontieră:

1) în zonele de frontieră, utilizarea frecvențelor [e900 MHz] se va face în baza coordonării între autoritățile respective ale țărilor vecine implicate, cu respectarea cerințelor care decurg din aplicarea acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte sau din reglementările internaționale privind coordonarea frecvențelor aplicabile spectrului atribuit. În acest scop, titularul licenței [e900 MHz] va notifica CNFR despre data preconizată de punere în funcțiune a stației de bază respective cu cel puțin 4 luni înainte;

2) la planificarea utilizării frecvențelor radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] în zonele din vecinătatea frontierei Republicii Moldova, titularul licenței [e900 MHz] va ține seama de acordurile bilaterale sau multilaterale privind distribuția frecvențelor preferențiale, încheiate cu administrațiile de comunicații ale țărilor vecine;

3) utilizarea frecvențelor în condițiile așa-numitelor „aranjamente” încheiate între furnizorii din țările vecine, altele decât cele specificate în acordurile încheiate cu autoritățile țărilor vecine implicate, poate fi permisă numai cu acordul acestor autorități;

4) printr-un aranjament încheiat între furnizori și coordonat cu autoritățile țărilor vecine implicate, utilizarea frecvențelor din benzi partajate poate devia de la prevederile stipulate în acordurile încheiate între autorități;

5) acolo unde nu există distribuții de frecvențe/canale preferențiale stabilite prin acorduri bilaterale sau multilaterale între Republica Moldova și țările vecine, se vor respecta condițiile pentru canale non-preferențiale;

6) valorile modificate ale nivelurilor de prag ale intensității câmpului vor fi aplicate individual fiecărei stații de bază.

V. OBLIGAȚII VIZÎND FURNIZAREA REȚELELOR ȘI SERVICIILOR [e900 MHz]

19. Titularul licenței [e900 MHz] are următoarele obligații vizînd furnizarea rețelei [e900 MHz]:

1) să utilizeze, la instalarea rețelelor [e900 MHz], echipamente de cea mai actuală generație (nu se admite instalarea echipamentului de mîna a doua; echipamentul trebuie să fie procurat de la firme producătoare sau de la dealerii oficiali ai acestora);

2) să utilizeze, la instalarea rețelelor [e900 MHz], echipamente conforme cerințelor reglementărilor tehnice, standardelor naționale și legislației în vigoare după cum urmează:

a) importul echipamentelor de comunicații electronice se efectuează în baza unui contract de livrare, în care se indică obligatoriu cerințele esențiale aplicabile, și a declarației de conformitate emise de importator, înregistrată de organismul de certificare a produselor din domeniul comunicațiilor electronice, în conformitate cu reglementările tehnice aplicabile;

b) echipamentele de comunicații electronice se plasează pe piață numai dacă sînt conforme cu cerințele esențiale, pe baza unei declarații de conformitate emise pe propria răspundere de producător, reprezentantul său autorizat ori importator în temeiul documentației tehnice a producătorului, prin care se atestă conformitatea produselor, sau în baza unui certificat de conformitate eliberat de organismul de certificare a produselor din domeniul comunicațiilor electronice acreditat și recunoscut;

c) echipamentele de comunicații electronice trebuie să fie marcate conform reglementărilor tehnice aplicabile;

d) se interzice plasarea pe piață și utilizarea echipamentelor de comunicații electronice care nu corespund cerințelor esențiale, nu sînt însoțite de declarația de conformitate emisă de producător, reprezentantul său autorizat ori importator în baza certificatului de conformitate ori a rapoartelor de încercări, sau care nu sînt marcate conform reglementărilor tehnice aplicabile;

3) să utilizeze în rețelele [e900 MHz] echipamente care să mențină și să asigure semnalizarea cu alte rețele publice de comunicații electronice și un sistem omologat de evidență, taxare (tarificare) amplasat pe teritoriul Republicii Moldova;

4) să asigure în echipamentul propriu interfața prin care rețelele [e900 MHz] sunt interconectate cu alte rețele publice de comunicații electronice astfel încât să fie asigurată interconectarea cu/și accesul la rețelele publice de comunicații electronice;

5) să nu condiționeze furnizarea propriilor servicii [e900 MHz] de utilizarea de către abonat a echipamentului terminal procurat de la titularul licenței [e900 MHz] cu condiția că echipamentul terminal utilizat să fie certificat respectiv și să aibă o putere de emisie de până la 2 W;

6) să efectueze lucrări de instalare, operare, gestionare, mentenanță și lichidare a rețelelor [e900 MHz] în zona de frontieră, la intersecția liniei frontierei de stat pe uscat sau pe apele de frontieră în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare emise în acest sens;

7) să furnizeze rețelele [e900 MHz] cu respectarea prezentelor condiții speciale tip de licență, recomandărilor și standardelor tehnologiilor de acces radio terestru, actelor legislative și normative, reglementărilor și standardelor tehnice în vigoare ale Republicii Moldova, aplicabile activității desfășurate în baza licenței [e900 MHz].

20. Titularul licenței [e900 MHz] are următoarele obligații vizînd furnizarea serviciilor [e900 MHz]:

1) să asigure furnizarea setului minim de servicii [e900 MHz]: servicii esențiale voce și/sau transmisie de date conform: GSM Association PRD SE.03 (Permanent Reference Document) Classification of Services, version 3.10.0, October 2000; recomandărilor și standardelor tehnologiilor de acces radio terestru declarate; prezentelor condiții speciale de licență; actelor legislative și normative, reglementărilor și standardelor tehnice în vigoare aplicabile activității desfășurate în baza licenței [e900 MHz].

2) **Titularul licenței [e900 MHz] are următoarele obligații vizînd asigurarea calității serviciilor [e900 MHz]:**

- 1) să asigure măsurarea și publicarea indicatorilor/parametrilor de calitate ai serviciilor [900 MHz] în conformitate cu prezentele condiții de licență și cu reglementările în vigoare emise în acest sens de către ANRCETI;
- 2) să asigure valorile principalilor indicatori de calitate după cum urmează:
 - a) rata de blocare a apelurilor $\leq 2\%$ din apeluri în rețea, măsurată conform cap. 6.4.1 al ETSI EG 202 057-3;
 - b) rata apelurilor întrerupte $\leq 2\%$ din apeluri în rețea, măsurată conform cap. 6.4.2 al ETSI EG 202 057-3;
 - c) MOS-LQO (Mean Opinion Score) ≥ 3.0 pentru cel puțin 90% de apeluri în rețea, măsurată potrivit ITU-T P.863;
- 3) să prevadă în contractele semnate cu abonați nivelul minim de calitate a serviciilor [900 MHz] în conformitate cu prezentele condiții de licență și reglementările emise în acest sens de către ANRCETI;
- 4) pentru a se asigura că operarea se desfășoară la nivelul de calitate corespunzător, să se conformeze recomandărilor și standardelor internaționale aplicabile.

21. Titularul licenței [e900 MHz] are următoarele obligații vizînd portabilitatea numerelor:

- 1) să asigure, în rețeaua proprie, portabilitatea numerelor astfel încât orice număr eligibil din rețeaua proprie să poată fi portat către o rețea eligibilă a unui alt furnizor, iar orice număr eligibil din rețeaua unui alt furnizor să poată fi portat în rețeaua eligibilă proprie, în conformitate cu Regulamentul privind portabilitatea numerelor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 34 din 01 decembrie 2011, (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.16-18, art.58*), Condițiile tehnice și comerciale pentru implementarea portabilității numerelor în Republica Moldova, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 8 din 26.02.2013, alte acte emise în acest sens;
- 2) să semneze cu administratorul Bazei de date centralizate Acordul –general – tip de organizare, operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 16 din 09.04.2013, cu cel puțin 10 zile înainte de data lansării rețelei și serviciilor [e900 MHz].

22. Titularul licenței [e900 MHz] are obligațiile de asigurare a acoperirii după cum urmează:

- 1) pentru furnizorii existenți care dețin rețele 2G/3G/4G în oricare din benzile de 800/900/1800/2100/2600 MHz - acoperirea cu servicii voce de cel puțin 98% din teritoriul Republicii Moldova și a zonelor locuite de cel puțin 98% din populația Republicii Moldova, prin intermediul rețelei proprii de acces radio, până la data de 06 noiembrie 2018, incluzând acoperirea realizată prin intermediul rețelei 2G/3G/4G în banda de 800/900/1800/2100/2600 MHz;
- 2) pentru furnizorii noi intrați pe piață - acoperirea cu servicii voce prin intermediul rețelei proprii de acces radio:
 - a) de cel puțin 50% din teritoriul Republicii Moldova și a zonelor locuite de cel puțin 60% din populația Republicii Moldova, până la data de 06 noiembrie 2017;

b) de cel puțin 70% din teritoriul Republicii Moldova și a zonelor locuite de cel puțin 80% din populația Republicii Moldova, până la data de 06 noiembrie 2019;

c) de cel puțin 98% din teritoriul Republicii Moldova și a zonelor locuite de cel puțin 98% din populația Republicii Moldova, până la data de 06 noiembrie 2023;

3) acoperirea cu servicii de voce, a cel puțin 15 drumuri publice naționale cele mai frecvent utilizate¹, până la 06 noiembrie 2019, și cel puțin 20 drumuri publice naționale cele mai frecvent utilizate, până la 06 noiembrie 2021, incluzând acoperirea realizată prin intermediul rețelei 2G/3G/4G în banda de 800/900/2100/2600 MHz, prin intermediul rețelei proprii de acces radio;

4) acoperirea cu servicii de date de bandă largă, cu o viteză medie de transfer a datelor la utilizator în direcția descendentă (downlink) de 512 Kbps, cu o probabilitate de 95% a recepției indoor, a unor zone locuite de cel puțin 45% din populație, până la 06 noiembrie 2019, incluzând acoperirea realizată prin intermediul rețelei 2G/3G/4G în banda de 800/900/2100/2600 MHz prin intermediul rețelei proprii de acces radio;

5) acoperirea cu servicii de date de bandă largă cu o viteză medie de transfer a datelor la utilizator în direcția descendentă (downlink) de 1 Mbps, cu o probabilitate de 95% a recepției indoor, a unor zone locuite de cel puțin 60% din populație, până la 06 noiembrie 2020, incluzând acoperirea realizată prin intermediul rețelei 2G/3G/4G în banda de 800/900/2100/2600 MHz prin intermediul rețelei proprii de acces radio.

Note:

• *Obligațiile minime de acoperire nu includ acoperirea or. Tighina și a Teritoriului (localităților) din Stânga Nistrului, care va fi asigurată atunci când va fi posibil, în funcție de progresul în soluționarea diferendului transnistrean.*

• *Acoperirea drumurilor presupune și acoperirea localităților prin care trec aceste drumuri.*

6) Titularul licenței [e900 MHz] are obligația să prezinte către ANRCETI, trimestrial, informația privind nivelul de acoperire cu semnal radio, în cadrul rapoartelor statistice prezentate către ANRCETI precum și la solicitare, în termenele stabilite de către ANRCETI.

23. Definirea acoperirii

1) O zonă se va considera acoperită cu servicii [e900 MHz] dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții cu o probabilitate de cel puțin 95%:

a) pentru GSM:

$$RxLev \geq -92 \text{ dBm}$$

Nivelul intensității câmpului electromagnetic al semnalului pilot măsurat, în exteriorul încăperilor, la înălțimea 1,5 m de la nivelul pământului:

$$E_{ref,900} = -92 + 136,7 = 44,7 \text{ dB}\mu\text{V/m}$$

b) pentru UMTS:

$$Ec/Io \geq -11 \text{ dB}$$

$$RSCP > -106 \text{ dBm pentru canalul de trafic de } 12,2 \text{ kbit/s}$$

c) pentru LTE:

¹ Lista drumurilor publice naționale cele mai frecvent utilizate în corespundere cu Anexa la prezentele condiții special tip de licență

RSRP \geq -115.7dBm

SINR \geq -5dB

d) pentru orice altă tehnologie, parametrul și valoarea lui de prag vor fi definite după ce această nouă tehnologie va fi disponibilă din considerentele unui BLER \leq 10%.

2) Pentru determinarea ratei de acoperire geografică și a populației, în calcule se vor utiliza datele oficiale privind populația, teritoriul și coordonatele geografice ale localităților furnizate titularului licenței [e900 MHz] de către organele abilitate (Biroul Național de Statistică și Agenția Relații Funciare și Cadastru).

3) Acoperirea va fi verificată prin două metode:

a) acoperirea localităților, altele decât orașe și municipii, prin calcul (simulare);

b) acoperirea orașelor și municipiilor prin sesiuni de măsurări conform metodologiei elaborate de autoritatea de reglementare, autoritatea responsabilă de administrare a spectrului de frecvențe radio în comun cu titularii de licență [e900 MHz].

24. Acoperirea populației va rezulta din acoperirea populației orașelor și municipiilor, la care se adaugă acoperirea populației localităților, altele decât orașele și municipiile.

25. Pentru verificarea acoperirii se vor folosi două tipuri de instrumente:

1) echipamente pentru măsurări în teren; și

2) aplicații software pentru calcul (simulare).

26. Simularea acoperirii în teritoriu se va efectua de către CNFR utilizând modelul de propagare descris în ultima versiune a Recomandării ITU-R P.1546, utilizându-se unul și același instrument de calcul (simulare), cu setări identice, pentru toți titularii licenței [e900 MHz].

VI. CONDIȚII GENERALE DE FURNIZARE A ACCESULUI LA REȚEAUA ȘI SERVICIILE [e900 MHz]

27. **Titularul licenței [e900 MHz] va furniza servicii de acces la rețeaua și serviciile [e900 MHz] în condițiile după cum urmează:**

1) *Titularul licenței [e900 MHz] va furniza servicii de roaming național* în condițiile acordurilor comerciale negociate și încheiate benevol între furnizori - titulari al unei licențe de utilizare a frecvențelor radio din banda de 900 MHz, inclusiv e900 MHz, pentru furnizarea de rețele și/sau servicii de comunicații electronice mobile terestre. Negocierea acordurilor se va realiza în condițiile după cum urmează:

a) solicitantul serviciilor de roaming național trebuie să fi atins cu rețeaua proprie de acces o acoperire de cel puțin 30% din populație;

b) acordurile vor permite furnizarea de servicii de comunicații electronice în ariile geografice neacoperite de rețeaua de acces radio a solicitantului serviciului de roaming național;

c) durata exactă a acordurilor de roaming național se va stabili prin negociere între părți și se va limita la o perioadă de maximum 3 ani și se calculează de la data semnării acordului de roaming național;

d) un beneficiar poate solicita încheierea mai multor acorduri de roaming național în intervalul de 3 ani, însă în această situație durata obligației celorlalți titulari de licență va fi redusă cu durata în care solicitantul a beneficiat de servicii de roaming național de la alt titular de licență;

e) titularul licenței [e900 MHz] permite accesul la rețea în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii iar tarifele trebuie să fie rezonabile și proporționale în raport cu serviciile furnizate;

f) titularul licenței [e900 MHz] transmite ANRCETI o copie de pe fiecare dintre acordurile de roaming național încheiate, în termen de 10 zile de la data încheierii acestora precum și informațiile referitoare la modificarea sau la încetarea acestor acorduri, însoțite de actele doveditoare, după caz, în termen de 10 zile de la data la care a survenit modificarea sau încetarea.

2) ***Titularul licenței [e900 MHz] va furniza accesul furnizorilor de rețele mobile virtuale (MVNO) în condițiile după cum urmează:***

a) titularul de licență [e900 MHz] furnizează accesul furnizorilor de rețele mobile virtuale (MVNO) la rețeaua de comunicații electronice și la celelalte echipamente de rețea (core network) necesare furnizării serviciilor de comunicații electronice, în condițiile acordurilor comerciale negociate și încheiate benevol între furnizori;

b) titularul licenței [e900 MHz] oferă condiții de acces care să nu restrângă, fără o justificare obiectivă, concurența pe piața de gros a MVNO și autonomia comercială a MVNO pe piața cu amănuntul. De asemenea, contractul nu va conține clauze ce ar interzice MVNO posibilitatea de a încheia, simultan, contracte de acces MVNO cu mai mulți titulari de licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio;

c) titularul licenței [e900 MHz] propune MVNO tarife rezonabile și proporționale în raport cu serviciile furnizate;

d) titularul licenței [e900 MHz] nu va impune MVNO obligația de a i se comunica planul de afaceri al acestuia din urmă și nu impune un proces de punere de acord a ofertelor comerciale, de îndată ce MVNO îi comunică previziunile de trafic agregat, previziuni care permit dimensionarea sarcinii rețelei;

e) titularul licenței [e900 MHz] transmite către ANRCETI câte o copie de pe fiecare dintre acordurile de acces MVNO încheiate, în termen de 10 zile de la data încheierii acestora precum și toate informațiile referitoare la modificarea sau la încetarea acestor acorduri, însoțite de actele doveditoare, după caz, în termen de 10 zile de la data la care a survenit modificarea sau încetarea.

VII. DREPTURI CE REVIN ANRCETI

28. ANRCETI este în drept, în limitele competenței sale, în condițiile stabilite de legislația în vigoare:

1) să exercite monitorizarea și controlul respectării de către titularul licenței [e900 MHz] a prezentelor condiții speciale tip de licență;

2) să aibă acces la documentele ce țin de furnizarea rețelei [e900 MHz] și a serviciilor [e900 MHz], inclusiv la informația ce prezintă secret comercial, asigurând

confidențialitatea acestora în condițiile legii, cu excepția documentelor ce conțin date cu caracter personal;

3) să ceară titularului licenței [e900 MHz] executarea hotărârilor/deciziilor emise în limitele competenței sale;

4) să publice orice informație prezentată de către titularul licenței [e900 MHz], cu excepția cazului când informația este determinată ca fiind secretă sau confidențială;

5) să aplice sancțiuni titularului licenței [e900 MHz], potrivit prevederilor legislației în vigoare, pentru nerespectarea prezentelor condiții speciale tip de licență cu excepția cazurilor când nerespectarea acestora a fost determinată de circumstanțe care nu depind de voința titularului licenței [e900 MHz], inclusiv situații excepționale, acte sau omisiuni unui terț pe care titularul licenței [e900 MHz] nu le poate influența.

29. ANRCETI este în drept să opereze modificări în condițiile speciale de licență în următoarele cazuri:

- 1) acord mutual;
- 2) la cererea titularului licenței [e900 MHz];
- 3) din inițiativa ANRCETI în următoarele cazuri:
 - a) decizii ale organizațiilor și organismelor internaționale cuprinse în tratatele/acordurile la care Republica Moldova este parte;
 - b) modificarea legislației;
 - c) în alte cazuri prevăzute de legislație.

VIII. CONDIȚII DE LICENȚIERE

30. În cazurile în care utilizarea frecvențelor radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] este armonizată la nivel european, cesionarea licenței [e900 MHz] nu trebuie să conducă la schimbarea destinației de utilizare a frecvențelor radio într-un mod care să contravină acestei utilizări armonizate.

31. Licența [e900 MHz] nu înlocuiește alte licențe sau autorizări care sunt necesare, potrivit legislației Republicii Moldova în vigoare din domeniul comunicațiilor electronice precum și din alte domenii decât comunicațiile electronice, pentru desfășurarea activității titularului licenței [e900 MHz] în Republica Moldova pe perioada de valabilitate a licenței [e900 MHz].

32. Licența [e900 MHz] poate fi suspendată, conform actelor normative în vigoare, în caz de nerespectare de către titularul acesteia a deciziei privind remedierea încălcărilor obligațiilor stabilite de actele normative, fixate în prezentele condiții speciale de licență, altor reglementări aferente furnizării rețelilor și serviciilor [e900 MHz], în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

33. Dreptul oferit prin licența [e900 MHz] poate fi revocat, conform actelor normative în vigoare, în următoarele cazuri:

- 1) existența unei notificări sau cereri din partea titularului licenței [e900 MHz];
- 2) neînlăturarea în termenul stabilit a circumstanțelor ce au dus la suspendarea dreptului prevăzut în autorizarea generală sau în licența [e900 MHz];
- 3) alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

34. Licența [e900 MHz] își pierde valabilitatea în următoarele cazuri:

1) titularul licenței [e900 MHz] a notificat Agenția în vederea sistării furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice furnizate în baza licenței [e900 MHz];

2) la lichidarea titularului licenței [e900 MHz] și radierea acestuia din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor;

3) la data intrării în vigoare a noii licențe eliberate titularului, care înlocuiește licența [e900 MHz];

4) titularul licenței [e900 MHz] nu a utilizat, într-o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni, niciunul/niciuna dintre canalele sau frecvențele radio alocate prin licența [e900 MHz];

5) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

35. Titularul licenței [e900 MHz] nu este în drept să transmită/revândă altei persoane licența [e900 MHz] sau copia de pe aceasta sau frecvențele/canalele radio atribuite prin licența [e900 MHz], excepție fiind dreptul de utilizare a acestor resurse prin cesionare (în conformitate cu prezentele condiții speciale de licență, legislația și reglementările în vigoare) și/sau utilizarea partajată a frecvențelor radio pentru acoperirea zonelor rurale cu o densitate redusă a populației.

IX. RESPONSABILITĂȚI

36. Nerespectarea prezentelor condiții speciale tip de licență, a legislației aplicabile utilizării frecvențelor/canalelor radio care fac obiectul licenței [e900 MHz] și/sau furnizării rețelelor și serviciilor [e900 MHz] conduce la aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezentele condiții speciale tip de licență și/sau prevăzute de legislația și reglementările în vigoare.

37. Nu se vor aplica sancțiuni dacă nerespectarea prezentelor condiții speciale tip de licență se datorează unor circumstanțe pe care titularul licenței [e900 MHz] nu le poate influența, inclusiv calamități naturale, război, acțiunile sau omisiunile unei terțe părți și alte evenimente excepționale.

VIII. DISPOZIȚII FINALE

38. Prezentele condiții speciale tip de licență se interpretează de către ANRCETI și se aplică în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

39. Orice caz de neînțelegere a drepturilor și obligațiilor stabilite în prezentele condiții speciale tip de licență va fi soluționat în corespundere cu legislația Republicii Moldova în instanțele de judecată ale Republicii Moldova.

40. Prezentele condiții speciale tip de licență se completează de drept cu dispozițiile legislației și reglementărilor Republicii Moldova în vigoare.

41. În cazul în care orice prevedere a prezentelor condiții speciale tip de licență este sau devine ilegală, nulă sau inaplicabilă, aceasta nu va afecta legalitatea, validitatea sau aplicabilitatea oricărei alte prevederi ale prezentelor condiții, prin urmare, va rămâne în întregime legală, valabilă și aplicabilă.

la Condițiile speciale tip de licențe [e900 MHz]
 Aprobate prin Hotărârea Consiliului
 de Administrație al ANRCETI
 nr. 51 din 17.09.2015

**Lista celor mai frecvent utilizate drumuri publice naționale
 din Republica Moldova**

Nr. d/o	Nr. drumului	Denumirea drumului
1.	M1	Chișinău-Leușeni – frontiera cu România
2.	M2	Chișinău-Sorooca – frontiera cu Ucraina
3.	M3	Chișinău-Cimișlia - Vulcănești-Giurgiulești – frontiera cu România
4.	M14	Brest-Briceni-Chișinău-Tiraspol-Odesa (porțiunea Criva - Bălți)
5.	M21	Chișinău – Dubăsari – Poltava (Ucraina) (porțiunea Chișinău - Criuleni)
6.	R1	Chișinău-Ungheni-Sculeni – frontiera cu România
7.	R3	Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca (porțiunea Hîncești – Basarabeasca)
8.	R7	Sorooca-Drochia-Costești – frontiera cu România
9.	R8	Otaci-Edineț
10.	R9	Sorooca-Arionești-Moghiliov Podolski (Ucraina)
11.	R12	Dondușeni – Drochia - Pelenia-M14
12.	R13	Bălți – Șoldănești - Rîbnița
13.	R14	Bălți - Sărăteni-M2
14.	R16	Bălți – Fălești - Sculeni
15.	R23 R43	Criuleni – Brănești – Ivancea – M2; Brănești – complexul istorico - cultural „Orheiul Vechi”
16.	R26	Tiraspol – Căușeni – Cimișlia
17.	R30 R52	Anenii Noi – Căușeni - Ștefan Vodă – frontiera cu Ucraina; R30 – Tudora – Palanca – frontiera cu Ucraina
18.	R34 R34.1	Hîncești – Leova – Cahul - Slobozia Mare; Cahul – frontiera cu România
19.	R37	Ceadr-Lunga-Comrat-Cantemir
20.	R38	Vulcănești-Cahul-Taraclia